

Dosarul nr. 2ra-1316/17

Instanța de fond: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău – V. Stratan

Instanța de apel: CA Chișinău – N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iuliana Oprea,
Galina Stratulat, Ion Druță,
Mariana Pitic, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Privex Prim”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Privex Prim” împotriva lui Viorel Puiu privind încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 20 decembrie 2016, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Viorel Puiu, s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din data de 04 martie 2015, cu emiterea unei hotărâri noi privind respingerea acțiunii,

C O N S T A T Ă :

SRL „Privex Prim” la data de 08 octombrie 2014 s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva lui Viorel Puiu, solicitând încasarea sumei de 1 056 425,80 lei cu titlu de prejudiciu, cauzat întreprinderii în perioada în care acesta deținea funcția de administrator (f.d. 4-6, vol. I).

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că întreprinderea SRL „Privex Prim” a fost fondată la 28 mai 2003 de către doi fondatori – Viorel Puiu și Igor Rusu, ambii deținând cotele de participare egale câte 50 %. Inițial, la fondarea întreprinderii s-a decis ca administrator să fie numit Viorel Puiu.

Reclamantul a mai menționat că ulterior între fondatori s-a ivit un conflict în legătură cu administrarea defectuoasă de către administratorul Viorel Puiu a întreprinderii. SRL „Privex Prim” a început să înregistreze pierderi, iar furnizorii înaintau reclamații privind achitarea întârziată a serviciilor prestate.

Viorel Puiu în perioada de administrare a întreprinderii nu a convocat adunarea generală și nu a raportat rezultatele activității întreprinderii, iar coasociatul Igor Rusu, fiind înlăturat de la administrarea întreprinderii, a fost nevoit să apeleze la Inspectoratul Fiscal de Stat, furnizori, și instituții financiare pentru a decide asupra situației nefprofitabile a întreprinderii.

În urma unui control fiscal întreprinderea a fost sancționată de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău.

Fiindcă Viorel Puiu administra întreprinderea SRL „Privex Prim” în interes personal și în detrimentul întreprinderii, prejudiciind-o, asociatul Igor Rusu a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată cu cerere privind excluderea lui Viorel Puiu din asociații SRL „Privex Prim”, iar ca măsură de asigurare a acțiunii a fost solicitată admiterea lui Igor Rusu în funcția de al doilea administrator al acestei întreprinderi.

Necătând la faptul, că, prin încheierea Judecătoriei Economice din 01 martie 2010, Igor Rusu a fost numit în calitate de al doilea administrator, acesta nu a fost admis de către Viorel Puiu la administrarea întreprinderii.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 08 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2012 și decizia Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2012, a fost admisă acțiunea lui Igor Rusu și s-a dispus excluderea lui Viorel Puiu din componența asociațiilor SRL „Privex Prim”.

În baza hotărârii menționate, la 27 decembrie 2012 au fost efectuate modificările în Registrul persoanelor juridice. Astfel, Igor Rusu a devenit unic asociat și administrator al SRL „Privex Prim”, însă Viorel Puiu a refuzat să prezinte actele contabile. În rezultatul sistării activității la baza de producere din str. Zelinschi, 11, mun. Chișinău și transmiterii ilegale a activelor întreprinderii către SRL „Austerus” administrată de Viorel Puiu, SRL „Privex Prim” a rămas fără acte contabile și careva active, fapt ce l-a determinat pe Igor Rusu să se adreseze în judecată cu acțiune de revendicare a bunurilor și actelor contabile.

Urmare a restabilirii datelor Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a depistat, că în perioada când Viorel Puiu a exercitat funcția de administrator al SRL „Privex Prim” acesta intenționat nu a prezentat dările de seamă privind TVA pentru perioada activității întreprinderii, începând cu lunile iunie- iulie 2012, iar după ce hotărârea instanței de excludere a lui Viorel Puiu din asociații a devenit definitivă și executorie, ultimul, deținând ștampila întreprinderii, urmărind scopul cauzării prejudiciului, a transmis activele SRL „Privex Prim” întreprinderii SRL „Austerus”, a încetat să completeze și să prezinte rapoarte financiare, declarații privind TVA și alte impozite, cu toate că, aflându-se în funcția de administrator din anul 2003 și neexecutând încheierea instanței judecătorești din 01 martie 2010 privind admiterea lui Igor Rusu la administrarea SRL „Privex Prim”, cunoștea că neprezentarea actelor duce la sancționarea întreprinderii.

Prin Actul de control nr.1-588987/229 din 20 septembrie 2012, întocmit de IFS mun. Chișinău, DAF Botanica, s-a constatat că în perioada iunie-iulie 2012 SRL „Privex Prim” nu a prezentat Declarații privind TVA, motiv din care au fost sistate operațiunile în conturile întreprinderii și s-a propus anularea întreprinderii SRL „Privex Prim” ca plătitor de TVA.

Ca rezultat, prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 208 din 20 septembrie 2012 SRL „Privex Prim” a fost anulată ca plătitor TVA, după care nu au mai fost eliberate întreprinderii facturi fiscale pentru a efectua tranzacții, iar cele rămase în stoc au fost considerate nevalabile.

În urma controlului din 20 septembrie 2012, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a stabilit lipsa actelor contabile, precum și lipsa dărilor de seamă, fapt ce a servit temei pentru efectuarea controlului total la întreprinderea SRL „Privex Prim”, prin metode indirecte, iar prin Decizia nr.3446/p/1a din 04 decembrie 2013 au fost aplicate sancțiuni fiscale față de SRL „Privex Prim” prin stabilirea majorărilor de întârziere și amenzilor în sumă totală de 1 056 425,80 lei.

Astfel, în urma acțiunilor ilegale ale lui Viorel Puiu, care a administrat unipersonal întreprinderea în perioada anilor 2009-2012, SRL „Privex Prim” a fost sancționată cu suma de 1 056 425,80 lei, sumă care prezintă prejudiciu cauzat întreprinderii și care urmează să fie recuperată de către Viorel Puiu, care a cauzat acest prejudiciu prin administrare defectuoasă a întreprinderii.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 04 martie 2015 acțiunea a fost admisă integral, s-a încasat de la Viorel Puiu în beneficiul SRL „Privex Prim” suma de 1 056 425,80 lei cu titlul de prejudiciu cauzat în urma administrării defectuoase a întreprinderii și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 25 000 lei (f.d. 72, 77-80, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din data de 20 decembrie 2016 a admis apelul declarat de Viorel Puiu, a casat hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din data de 04 martie 2015, cu emiterea unei hotărâri noi privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 250, 251-256, vol.I)

În susținerea poziției sale instanța de apel a constatat, că în perioada supusă controlului ambii asociați ai SRL „Privex Prim” Viorel Puiu și Igor Rusu au deținut concomitent funcția de administratori ai întreprinderii, prin urmare aceștea poartă răspundere solidară pentru repararea prejudiciului material cauzat SRL „Privex Prim”, mai ales că Igor Rusu a fost condamnat în baza art. 244 alin.1 Cod penal pentru evaziune fiscală .

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 29 martie 2017 SRL „Privex Prim” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 5-11, vol. II).

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel nu a aplicat legea care urma să fie aplicată, a interpretat eronat legea, dând o apreciere arbitrară probelor.

Consideră recurenta că instanța de fond corect a concluzionat că începând cu data înființării întreprinderii și până la sfârșitul anului 2012, SRL „Privex Prim” a fost administrată de către Viorel Puiu, iar instanța de apel incorect a conchis că SRL „Privex Prim” a fost administrată de ambii administratori Viorel Puiu și Igor Rusu, ori Igor Rusu nu a fost admis la administrarea întreprinderii până în luna decembrie 2012, când forțat a fost executată hotărârea judecătorească. Tot odată, urmează de ținut cont și de faptul că Igor Rusu a fost achitat de comiterea infracțiunii privind evaziunea fiscală, sentința fiind menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 06 iulie 2017.

La data de 03 iulie 2017 și la data de 12 iulie 2017 SRL „Privex Prim” a depus recurs suplimentar menținându-și pretențiile înaintate anterior (f.d. 27-28, 48-49 vol. II)

Viorel Puiu la data de 30 iunie 2017 a depus referință la cererea de recurs declarată de către SRL „Privex Prim”, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind nefondat (f.d. 36, vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. 1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 decembrie 2016, expediată în adresa recurentului la data de 02 ianuarie 2017, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarelor lipsește.

În aceste circumstanțe recursul, depus de SRL „Privex Prim” la data de 09 martie 2017, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. 2 al CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 20 septembrie 2017 a considerat recursul admisibil.

Potrivit art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. 1 al CPC judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 445 alin. 1, lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce preced.

Din materialul probatoriu administrat s-a constatat, că întreprinderea SRL „Privex Prim” a fost fondată la 28 mai 2003 de către doi fondatori – Viorel Puiu și Igor Rusu, ambii deținând cotele de participare egale câte 50 %, administrator fiind Viorel Puiu.

Începând cu anul 2007 între asociați s-a ivit un conflict cu privire la modul de administrare a întreprinderii.

În anul 2010 Igor Rusu a inițiat un proces judiciar privind excluderea lui Puiu Viorel din asociații întreprinderii, care a finalizat cu hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 08 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2012, prin care s-a exclus Viorel Puiu din asociații întreprinderii SRL „Privex Prim”.

Puiu Viorel a inițiat un proces penal privind atragerea la răspundere penală a lui Igor Rusu pentru evaziune fiscală, care a finalizat cu sentința judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 01 iulie 2014, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 iunie 2017 prin care Igor Rusu a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(1) Cod penal pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

La 08 octombrie 2014 persoana juridică SRL „Privex-Prim”, administrată de Igor Rusu, a inițiat prezentul proces civil în contradictoriu cu Puiu Viorel, solicitând obligarea acestuia la repararea prejudiciului material în sumă de 1 056 425,80 lei, cauzat întreprinderii, având în suport decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 3446/p/1a din 04 decembrie 2013, modificată prin Decizia nr. 10 din 23 ianuarie 2014, asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comise de către SRL „Privex Prim” .

Instanțele ierarhic inferioare au adoptat soluții diferite asupra chestiunilor de fapt și de drept invocate de părți.

Astfel, prima instanță a admis acțiunea, a încasat de la Puiu Viorel în beneficiul SRL „Privex-Prim” suma de 1 056 425,80 lei în contul reparării prejudiciului cauzat de acțiunile defectuoase ale acestuia în calitate de administrator, iar instanța de apel a casat hotărârea și a adoptat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii, motivând că Igor Rusu și Puiu Viorel au administrat împreună întreprinderea și că Igor Rusu pentru evaziune fiscală a fost condamnat prin decizia definitivă a instanței de apel.

Instanța de recurs constată soluțiile instanțelor ierarhic inferioare ca fiind premature și adoptate în baza probelor cercetate insuficient.

Potrivit art. 76 alin.1 și alin. 2 al Legii nr. 135 – XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată „administratorul societății poartă răspundere materială deplină pentru **prejudiciile cauzate de el societății**, inclusiv prin plăți ilegale făcute asociaților. În cazul desemnării mai multor administratori, ei răspund solidar, dacă prin hotărâre judecătorească nu s-a stabilit altfel”.

SRL „Privex -Prim” a indicat că Puiu Viorel i-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 1 056 425,80 lei, întemeindu-și pretențiile pe decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 3446/p/1a din 04 decembrie 2013, modificată prin Decizia nr. 10 din 23 ianuarie 2014.

Aici instanța de recurs reține că din actele respective rezultă că SRL „Privex-Prim” i-au fost aplicate sancțiuni sub formă de penalități și amenzi pentru pentru ținerea defectuoasă a contabilității, neachitarea la termen a taxei pe valoare adăugată și a impozitelor, neasigurarea integrității de evidență a contabilității, diminuarea taxei pe valoare adăugată și a impozitelor, întocmirea neautentică a Declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală 2012, Declarației cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2009-2011, Declarațiilor privind TVA pentru perioadele fiscale septembrie 2009- septembrie 2012, neplata la timp a impozitului pe venit în rate pentru perioada fiscală 2012 (f.d. 12-15, vol.I).

Totodată din materialele cauzei rezultă că decizia IFS a fost contestată și nu este clar dacă în prezent a fost executată de SRL „Privex-Prim” și care din sumele indicate de reclamant au fost achitate în buget, ori dreptul la acțiune apare după decontarea sumelor cu titlu de prejudiciu.

Mai mult ca atât, din decizia IFS nu rezultă că toate sumele constituie prejudiciu, ori achitarea în contul statului a impozitelor pe venit și taxelor pe valoare adăugată constituie o obligație fiscală a întreprinderii și nu poate fi calificată ca prejudiciu.

Totodată instanța urma să verifice din ce motiv nu au fost achitate la timp obligațiile fiscale, inclusiv și pentru perioada fiscală 2012, când administrator a devenit Igor Rusu, cui îi pot fi imputate în vină amenzile și penalitățile impuse întreprinderii, inclusiv pentru ținerea unei contabilități defectuoase, cine în perioada anilor 2009-2012 exercita funcția de contabil al întreprinderii.

Instanța de apel a mai respins acțiunea și pe motiv că însuși Igor Rusu în calitatea sa de administrator al SRL „Privex-Prim” a fost condamnat pentru evaziune fiscală.

În recurs însă se indică că Igor Rusu a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.244 al.1 Cod penal și această circumstanță urmează de verificat înainte de o pune la baza unei hotărâri judecătorești.

Colegiul mai menționează că administratorul răspunde în fața societății pentru nerespectarea obligațiilor date prin lege, prin actul de constituire și prin hotărârile organului care l-a desemnat. Administratorul este obligat să acționeze în interesul societății cu prudență și diligență,să asigure o bună gestiune,care să ducă la atingerea obiectivului societății(art.1035 Cod Civil)Administratorul trebuie să evite conflictele între interesele personale și interesele societății Pentru încălcarea obligațiilor sale, administratorul poartă răspundere civilă. Indiferent de forma ei, răspunderea are drept cauză **culpa administratorului**.

Reieșind din aceste circumstanțe, la examinarea litigiului instanțele de judecată urmau să stabilească cine și în ce perioadă de fapt a administrat SRL „Privex Prim”, care este prejudiciul material real cauzat întreprinderii și cine se face vinovat de administrarea defectuoasă a întreprinderii , încălcării legislației fiscale și cauzării de prejudicii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016 și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

În acest context, Colegiul conchide, că urmează a se ține cont de prevederile art. 118 alin. 1 CPC, potrivit căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Instanța va ține cont de faptul că este responsabilă de determinarea definitivă a circumstanțelor, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că în acest sens poate fi propus părților, să-și concretizeze pretențiile, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. 1, lit. c), 445 alin. 3 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Privex-Prim”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Privex Prim” împotriva lui Viorel Puiu privind încasarea prejudiciului material.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iuliana Oprea

judecători

Galina Stratulat

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas